

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

ASSUMPTE: INFORME JURIDIC EN RELACIÓ A LA POSSIBILITAT DE CREAR UN NOU GRUP POLÍTIC ELS MEMBRES EXPULSATS DEL GRUP POLÍTIC D'ORIGEN

ANTECEDENTS

Atesa la petició d'informe en relació a la possibilitat de crear grup polític nou dos membres que han estat expulsats del seu grup d'origen, cal informar el següent:

CONSIDERACIONS JURIDIQUES

Primera.- El Grup Polític no és un òrgan del Municipi, doncs la seva actuació municipal en cap cas s'imputa a l'Ens municipal del qual en forma part. El Tribunal Constitucional els ha qualificat com a “ una part d'un òrgan”(STC 42/1985, de 15 de març). En coherència amb això, la doctrina ha sostingut que es tracten d'ens associatius creats pel legislador, que s'encarreguen de complir funcions públiques.

No obstant això, no hem de confondre Grup Polític amb partit polític atesa l'existència del Grup Mixt i que són els regidors, i no les formacions polítiques a les llistes de les quals són elegits, qui ostenten l'exclusiva titularitat del càrrec públic i qui, en conseqüència, ostenten la representació dels electors.

Establerta la naturalesa associativa del Grup Polític, el seu funcionament intern es regeix per les pròpies decisions que el Grup pugui adoptar.

Segon.- Constituït el Grup Polític, es poden produir decisions d'aquest d'expulsar a alguns dels seus membres. La decisió d'un Grup de separar d'aquest a qualche regidor, ha estat examinat per la STS de 8 de febrer de 1994 en recurs contenciós administratiu interposat per un Regidor expulsat contra l'acord d'expulsió adoptat pel Grup al·legant que havia sofert una preterició ad personam, doncs el motiu de l'expulsió havien estat enfrontaments amb el President de la Diputació, i el Tribunal Suprem entén que “la potestat d'organització que comprèn el dret d'associació s'estén amb tota evidència a regular en els estatuts les causes i els procediments d'expulsió dels seus membres, no obstant aquestes decisions estan sotmeses a un control de regularitat estatutària per part dels òrgans judicials...”

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

Tercer.- Com a conseqüència del pacte antitransfuguisme, la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de Modernització del Govern Local, ha donat una nova redacció a l'article 73.3 de la LRBRL amb el tenor següent: “ 3. A efectos de su actuación corporativa, los miembros de las Corporaciones Locales se constituirán en grupos políticos, en la forma y con los derechos y obligaciones que se establezcan con excepción de aquellos que **no se integren en el grupo político que constituya la formación electoral por la que fueron elegidos o que abandonen su grupo de procedencia, que tendrán la consideración de miembros no adscritos....**

*Cuando la mayoría de los concejales de un grupo político municipal **abandonen la formación política** que presentó la candidatura por la que concurrieron a las elecciones **o sean expulsados** de la misma, serán los Concejales que permanezcan en la citada formación política los legítimos integrantes de dicho grupo político a todos los efectos... “*

Aquest article impedeix a un regidor que ha abandonat el seu grup polític de procedència passar a formar part del Grup mixt, veient-se per tant, privat dels drets que es reconeixen als membres dels grups polítics.

El fet de que l'article en qüestió estableixi qui són els que ostentaran la representació del grup i no digui que passa amb els que són expulsats ens ha de remetre a l'aplicació general i resoldre que els expulsats de la formació política electoral podran passar a formar part del Grup Mixt acudint als articles 23 a 29 del Reglament d'Organització i Funcionament de les Corporacions Locals, que es refereixen al moment de constitució dels Grups Polítics i posa de manifesta la necessitat de què tots els regidors estiguin integrats dintre d'un Grup Polític.

Quart.- El dret de tot regidor d'integrar-se en un Grup Polític forma part de l'estatus propi del seu càrrec i el seu desconexament vulneraria el dret fonamental de l'article 23 de la CE, situant-lo en una situació de desigualtat en l'exercici de les seves funcions representatives respecte dels restants regidors, per aquest motiu i seguint la doctrina del Tribunal Suprem, pareix que si el ROM preveu l'existència del Grup Mixt i no limita el moment de la seva constitució, els regidors que siguin expulsats de la militància del partit podran integrar-se en el Grup Mixt .

Quart.- L'article 28 del ROM estableix el següent: “... en cada mandato corporativo se podrán constituir tantos grupos políticos municipales como listas electorales hayan obtenido una representación municipal mínima de dos concejales. En ningún caso pueden constituir Grupo municipal separado concejales que pertenezcan a una misma lista electoral....”

A més a més, el ROF en el seu article estableix el procediment per a constituir els grups polítics, que en tot cas es durà a terme dins els cinc primers dies hàbils següents a la constitució de la Corporació.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

Per tot l'anterior cal remarcar que una vegada constituïts els grups poden produir-se decisions d'aquests d'expulsar dels mateixos a alguns membres i en aquest cas passarien necessàriament a integrar-se al grup mixt o a ser considerats com a regidors no integrat.

Tercer.- Cal advertir, que si el ROM estableix un nombre mínim de regidors per a poder constituir Grup Polític i amb posterioritat a la seva constitució aquest es queda reduït a un nombre inferior del mínim exigít, el Grup s'hauria de dissoldre.

CONCLUSIONS

Primera.- El Grup Polític és un ens associatiu creat pel legislador que compleix funcions públiques i el seu funcionament intern es regeix per les pròpies decisions que el Grup pugui adoptar.

Segona.- Les decisions del Grup relatives a l'admissió o expulsió dels seus membres té una dimensió pública i administrativa, susceptible de control per la jurisdicció contenciosa-administrativa.

Tercer.- La base associativa del Grup fa que la voluntat d'expulsar a un membre sigui discrecional, que no arbitrària. I per això farà falta tramitar el corresponent expedient que acrediti l'existència d'una base raonable per adoptar aquesta decisió que no vulneri la Llei, ni les seves normes d'organització.

Quart.- Estableix l'article 73.3 que els regidors que no s'integrin en el grup polític que constitueixi la formació electoral per la qual foren elegits o que abandonin el seu grup de procedència, tindran la consideració de regidors no adscrits, no permetent que formin part del grup mixt. Pareix que aquest article es refereix tan sols als supòsits de no integració voluntària o abandonament i que, per tant, en cas d'expulsió del regidor del grup polític podria integrar-se en el Grup Mixt si el ROM preveu l'existència del Grup Mixt i no limita el moment de la seva constitució

Cinquè.- No es pot crear un nou grup polític perquè aniria en contra del límit establert a l'article 28 del ROM on estableix que en cap cas podran constituir grups municipals per separat regidors que pertanyin a una mateixa llista electoral, restant a aquests unir-se al grup mixt.